

De Vita, & honest. cler. c. Vt quisque.

3

a usurarius, c.q.a de vnu. Sed hic dubitam qd de clericis co
6 jugatis an debeat stare inter clericos tpe celebrationis?
b Frā. & Io. And. post eū, & cōiter Doc. dñt, q inter laicos de
bent stare, nō inter clericos, ar. in c. diuersis fallaciis, inf. de
c. cōing. & in c. i. e. tit. li. 6. vbi dī clericos cōiugatos gau
c. dere priuilegio clericorū in duob. dūtaxat, dūmō defera
rent habitū, & tonsurā: ergo non includunt hic appellatio
ne clericorū. Credo posse dici cōtrariū, qd istud nō est pri
uilegiū clericorū, sed vt psallentes nō impediant, & vt eis
defera, hoc emanauit, vt pdixi. Cū ergo clerici coniugati
nō sint pure laici, vñ appellan̄t clerici, vt in rub. de cle. cō
iu. hic tñ excludunt laici, ergo nō veniūt appellatione lai
corū. Pro hoc facit vñ no. dictū Io. And. in c. Io. de cle. cō
iu. vbi dicit, q statutū epi excōicantis certo casu laicos, nō
cōprehendit clericos coniugatos, cū materia fit odiosa, &
illi non sint pure laici, sed quoddā genus, seu qdā spēs mix
ta, facit dictū c. statutū, de ele. li. 6. & addē c. si q. 32. dist. vbi
dī, q clerici coniugati debet vigilare in psalmis dicendis.
pmitit ergo eis cantare cū clericis. pnt ergo stare inter
psallentes, vide ofno gl. 24. q. 3. c. quis, q sentit, q pnt eē in
ter clericos. Sed est dubiū, quid de aliis clericis, q veniunt
cā audiendi officiis, & non cantat? certe si impediant psal
lentes p eos, non est eis licitū. Facit pro hoc dictio tñ, hic
posita. Dicit n. tex. [Tñ psallentib. &c.] Sed vbi non impe
diunt psallētes, satius posset pmiti, vt in choro sint, qd
ceſtant tunc rōnes statuendi, & qd iste tex. excludit solū lai
cos, habuit ergo respectū, q clerici cōiter sunt inclusi in
ter ecclesiā eorū. Sed qro, an peccant laici non obseruan
do hoc statutū? Inn. dicit, q non. Loquitur, n. hoc c. de ho
nestate, ideo non ligat contrafacentes, maxime vbi cōſue
tudo est in oppositū. † No. hoc dictū, q statutum loquēs de
honestate non ligat contrafacentes ad peccatum, p hoc
vide tex. 4. dist. c. denique. S. hæc & si. in fi. Hoc dictū limito,
dummodo non fiat ex contēptu, vnde contemnens exhor
tationem superioris peccat, vide bo. gl. cum tex. in c. q. au
té. 10. di. Idem intelligo in cōſilio perfectionis, secus in cō
ſilio reuerentie, vt no. in cle. i. de test. Quo aūt cognoscas,
vtrum constitutio sapiat cōſiliū vel præceptum: dic, qd
primo recurrēdū est ad materiā subiectam. Nā si illa de sui
natura non necessitat, dī potius qdā exhortatio, licet ver
ba aliud sapiant. 11. q. 3. c. rogo. cum gl. in proem. decre
torum, iuncta gl. in cle. exiū de paradiso, de verb. signific.
Hec aut̄ materia non necessitat, cum in ecclēsia oēs vnum
sumus, nec distinguit seruus a libero, sed omnes sunt filii
Dei, hinc oēs dñt, pater noster &c. & ad hoc denotan
dum, cum Papa celebrat, clerici, & laici sunt mixti, & hone
stum est p p rationes p̄missas, vt fiat diuīsio, de qua hic.

8 † Ultimō hic qritur de vtili q. vltra alios, nunquid audire
c missam sit de p̄cepto, cū iste tex. faciat mentionē de cleri
cis, & laicis? dic, qd oēs laici debent audire missas cōpletas
diebus dñicis, & in aliis p̄cipiis dieb?, & stare in missa vñ
que ad bñdictionē sacerdotis inclusi, alias peccant mor
taliter iusta cā ceſſante, cū eis hoc p̄cipiat ab ecclēsia, vt in
c. missas. cū duob. seq. de consec. di. 1. Et dicit missas in plu
rali, non, qd tenet audire plures numero, sed sufficiat eis
9 vñica. Sed dī in plurali, qd orat p viuis, & defunctis. † Idē
dic in clericis, maxime non curatis. Debent n. in his dieb?
maxime, conuenire ad ecclēsias eorum, seu cathedralē,
& ibi missam audire, vt in c. & hoc attendendum, de con
sec. dist. 1. Et per illum tex. dico, qd non missa peculiaris, seu
priuata est in p̄cepto, sed missa magna, & publica, quæ
fit cum cantu. Confuetudo tamē habet opositionū, sed de
iure primum verius est. Nam cleris orat pro populo, vnde
populus debet tunc esse p̄fens his diebus p̄cipue, & ideo
dī in d. c. & hoc, qd missæ peculiares, aut priuatae debent ita
dici illis diebus in locis secretis, vt populus nō abstrahat
ab audiendo missam solemnē. Et p illum tex. qui facit mē
tionē de sacerdote, in fero, q sacerdotes non habentes cu
rā, nō tenent celeb̄are singulis dieb? dñicis, & festiuis, cū
solū iniungat eis, q vadat vna cū laici ad audiendū mis
sam ex quo non habent populi, vt h̄f in d. c. & hoc atten
dendum. De † Ep̄o die, qd nisi cā rōnabilis eū excusat, non
debet p̄terire diē, quominus dicat, vel audiat missam, in c.
fi. de priuill. li. 6. nec debet saltem diebus dominicis desesse
in ecclēsia sua, de consec. dist. 3. c. ep̄s. In gl. 2. [Vt liberius]
Addē aliam rationem, quā supra dixi. s. vt clerici honore
tur p̄ laicis. Sed quid si laici inuitentur a clericis, vt stēt
inter eos? dicunt Doc. qd licitū est eis, pro hoc tex. ibi, non

præsumant authoritate propria, quia illud verbum sonat
in vitium, quia qui inuitantur a clericis, non præsumunt,
pro hoc 63. dist. c. 1. 2. & 3. vnde licite deficientibus maxi
me clericis, inuitant laici ad cantandum cū clericis, & ma
xime hoc fit in Francia, vbi sunt boni cātatores. Similiter
in Alemania bāffa. Nunquid aut̄ possit folus clericus mis
sam dicere cum laicis, vide 38. dist. c. fedulo. de consec. dis
1. c. hoc quoq. & in c. nunq. liceat. 92. dist. & in defectū cle
ricorū hoc licebit, alias secus, vt in c. proposui. de fil. psby.

11 † In glo. fi. in fi. hec expositio cōiter non recipitur a Doct.
quia eset de indubio, cum oēs laici possint intrare ecclē
siam, nisi sint excommunicati. 21. dist. c. cler. de consec. dis
di. 3. c. ep̄s. 25. dist. c. perlefitis, quia tales non debent ecclē
sia intrare, & hoc tpe celebrationis diuinorū; secus vñ, si
diuina non celeb̄en̄, vt est gl. no. 1. q. 1. c. q. studet, in vers.
misit. Dēt. n. intelligi fm dispōnem gl. pcedentis, vt dicat
sancta sanctorū illa pars, q est ppē altare, q appellaē sacra
riū, in quo sunt clerici ad celebrandū pp̄ lacra, q ibi cōfi
ciunt. Et qd in altari maiori, cū soleat esse sacrariū, inclu
dunt reliquias, infra de consec. ecclēsia vel alt. p totū. Alii
dāt, q appellaē sancta sanctorū capella Constantini in Ro
ma, vbi seruant capitā apostolorū Petri & Pauli, sed cōiter
hoc non tenetur, quia ista constitutio quo ad hoc eset lo
calis, qd non eset dicendum, & ideo tene superiorem &c.

A D D I T I O N E S .

a Repellitur usurarius. Adde hoc verum, quid tales repelluntur ab oblatio
nibus non ab elemos. quia eccl. illas recipit, vt illis medianib. reconciliē
tur Deo, ita dicit Pet. de Anch. conf. 430. ubi dicit quid Bar. magus legi
sta non intellexit hanc differentiam Ber. Landria.

A NT. FR A N. ¶ Circa hoc, quid dicitur de oblatione, quid illarum ap
pellatione uenit & an continetur appellatione oblationum, uide inn.
in c. cum inter. de uer. fig. Et an elemosina possit fieri de bonis alienis, &
per consequens, an possit fieri de usuris, uide in c. ex transm. de deci. ubi
dicitur, quid non, & uide d. Abb. in c. olim nouamus de censi. ubi dixit
elemosina non posse fieri de extorti iniuste eriam per gabellarios, ad
quod uide etiam Pau. Ca. in conf. 72. & tex. in c. non est, 1. q. 1. qui dicit,
quid non dicitur elemosina illa, que fit de rapinis, & uide bonam gl. in cle
men. 2. de censi. Et addē, quid elemosina non debet dari de male acquisi
tis, vt in c. elemosyna. 4. q. 5. & uide Arch. in c. non est, 1. q. 1. ubi ponit, de
quibus rebus debet fieri elemosina. Et ad materiam elemosina, uide in
c. maior. & in c. medicina, & seq. de p̄c. dist. 1. & uide Card. in cle. 1. in
S. ideo. de reli. & uene. sanctorum.

b Coniugatis Adde, an gaudent priuilegio clericorum, Cep. confi. 11. Alex.
late confi. 1. lib. & Lap. alleg. 1. 18.

A NT. FR A N. ¶ Addē, q clericus cōiugatus non gaudent priuilegio fori,
ut per Io. And. in uer. declaramus. in c. 1. hic alleg. & gl. in c. si iudeo laicus.
in uer. debet de sen. ex. in 6. Quod intellige uerum in ciuilibus, sed in cri
minibus, et ciuiliter intentatis bene gaudent priuilegio, si uitam, & habitu
seruent, secundum Gem. ibi. & addē, q si clericus coniugatus exercet artes
uiles, non gaudent priuilegio clericali, ut plene per d. Card. in cle. 1. in 17.
q. de uita & hon. cler. Et addē, q clericus ducens uxorē vel factus miles, per
dit priuilegiū ipso ure, ut est gl. in c. quisquis. 17. q. 4. & eodē mō, si incedit
sine habitu, & tonſura, ut plene per d. Car. in cle. 1. loppofitio. & in 12. q.
de uita & hon. cle. & materiam clericorum coniugatorum uide plene per
Spec. in tit. de cler. coniug. per totum.

Z A C H. ¶ Adde plenus p. Gen. in c. § & cum Parisi. nu. 5. & quod ibi no.
C el. in apostol. in uer. coram iudice laico, & ibi Philip. Fr. an. no. 5. & cūdē
Celfum in apostol. in uer. a iudice seculari, de cler. coniug. lib. 6.

c S E B. S A P. ¶ In duobus. Addē tamē, q ualeat consuetudo q clerici coni
gati gaudent priuilegio clericalibus, licet non deferant habitum, & ton
ſuram, ut uolunt Ful. in col. 11. 4. inc. præluppofitū statutis, in secundo dubio.

d S E B. S A P. ¶ Adde peccatum. Vide late p. Fel. in c. 1. col. 6. uersi. fallit tertio
regula. q. de confit. & ibiponit quo ex conceptu quis peccat, quando uenit
contra legem coniugiū & honorarii, & uide ad hoc, quod scribit eleganter
Aret. in confi. 160. in cip. longa est consultatio, in 8. dubio. ubi dicit, quod
etiam lex p̄cepti non ligat, quando ratio legis sonat in decentiam, ut
ibi per eum.

e De p̄cepto. Adde Lap. alleg. 58.

S V M M A R I V M .

1 Clerici probinent portare arma offendibilia.

2 Clericus, qui nō pōt aliter mortem uitare, pōt aliter aggressorem impune oc
cidere, & non incurrit irregularitatem, ēt si time eset in actu celebrādi.

3 Clericus pro defensione rerum suarum, vel pro defensione proximi, an, &
quando possit impune aliquem offendere.

Irregularitas semper incurrit ēt clerico aliū offendere, nisi in casu sup. in nu. 2.

4 Index, siue testis in causa criminali incurrit irregularitatem.

5 Papa pōt dare huius clerico pugnādi in bello iusto, sine metu irregularitatis.

6 Monachus religiosus potest sine licetia sui abbatis se defendere, & elemosyn
nam facere in casu necessitatibus, & non potest licentiam cōmode petere.
Monachus non habetur pro mortuo circa ea, que sunt iuris naturalis.

7 Armorum appellatione non uenit cultellus parvus, aptus ad incidentū pāne.

8 Clericus secularis portans arma, non est ipso facto excommunicatus, sed re
ligiosus sic, etiam tenens intra septa monasterij.

9 Clericus ex delatione armorum, si tertio fuerit monitus, perdit priuilegia cle
ricorum.

10 Clericus usurarius non incontinenti deponitur, sed procedit, ut hic dicitur.

Panor. super Tertio Decret. A 3. CAP.